

Tematy do części ustnej matury z języka polskiego w roku szkolnym 2010/2011

LITERATURA

1. Przedstaw motyw wędrówki w literaturze odwołując się do utworów literatury polskiej i obcej.
2. Emigrant jako bohater literacki. Przedstaw losy emigrantów, analizując utwory z różnych epok.
3. Omów temat literackich obrazów miasta odwołując się do wybranych tekstów z prozy XIX i XX w.
4. Ukaż na wybranych przykładach rolę książek w życiu bohaterów literackich. Odwołaj się do dorobku epoki romantyzmu i pozytywizmu.
5. Omów problem prawdy i fikcji w powieści historycznej w odwołaniu do wybranych tekstów literackich.
6. Omów funkcje kreacji bohaterów heroicznych w literaturze polskiej.
7. Omów problem literackich zbliżeń i konfrontacji przedstawicieli odmiennych grup społecznych, narodów, kultur w odwołaniu do wybranych utworów.
8. Omów temat motywów autobiograficznych w dziełach literackich na przykładach wybranych tekstów oraz biografii ich twórców.
9. Przedstaw zagadnienie narcyzmu na podstawie wybranej kreacji bohaterów literackich różnych epok.
10. Scharakteryzuj literackie przedstawienia wydarzeń historycznych, odwołując się do analizy wybranych utworów literackich z XIX i XX w.
11. Omów zagadnienie roli tytułu i jego znaczenia dla dzieła literackiego w oparciu o zebrany materiał z wybranych epok literackich.
12. Literatura faktu jako charakterystyczne zjawisko w kulturze XX w. Omów temat, analizując wybrane przykłady literackie.
13. Scharakteryzuj różne koncepcje poezji i poety, odwołując się do analizy kilku utworów literackich z różnych epok.
14. Buntownicy w literaturze polskiej i obcej. Omów sposoby prezentowania takich bohaterów w utworach z różnych epok.
15. Przedstaw temat współistnienia komizmu i tragizmu w utworze literackim analizując wybrane utwory.
16. Przedstaw temat przemiany bohatera literackiego i jej sens, analizując wybrane utwory.
17. Bohater romantyczny i jego literackie kontynuacje w literaturze późniejszych epok. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
18. Scharakteryzuj relacje między człowiekiem a Bogiem, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
19. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj tych bohaterów, analizując wybrane utwory z różnych epok.

20. Omów funkcje współistnienia realizmu i fantastyki w dziele literackim oraz funkcje tego sposobu kreowania świata w wybranych utworach z różnych epok.
21. Przedstaw realizację motywu władcy w wybranych utworach literackich.
22. Scharakteryzuj literackie inspiracje postawą stoicką, analizując wybrane utwory z różnych epok.
23. Scharakteryzuj literackie inspiracje postawą franciszkańską, analizując wybrane utwory z różnych epok.
24. Na podstawie analizy wybranych przykładów przedstaw sposoby kreowania postaci w dramacie romantycznym i symbolicznym.
25. Przedstaw temat obecności motywów mitologicznych w twórczości J. Kochanowskiego, analizując wybrane przykłady literackie.
26. Scharakteryzuj tragizm jako kategorię estetyczną i filozoficzną. Wykorzystaj analizę wybranych utworów z dwóch epok literackich.
27. Przedstaw postawę pisarza wobec krzywdy społecznej, analizując wybrane utwory literackie.
28. Przedstaw temat literatury wobec wad Polaków, analizując utwory z różnych epok.
29. Scharakteryzuj postawy bohaterów literackich, którzy pozostali do końca wierni sobie, analizując wybrane teksty.
30. Przedstaw problem perswazji i apelu jako literackiego sposobu kształtowania moralnych oraz politycznych postaw Polaków, analizując wybrane utwory literatury przedrozbiorowej.
31. Literatura w służbie ideologii. Zanalizuj zjawisko na przykładzie wybranych tekstów literatury polskiej.
32. Obraz zaświatów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj na przykładach utworów z różnych epok.
33. Przedstaw poezję dwudziestolecia międzywojennego jako wyraz charakteru epoki.
34. Męska godność jako temat literacki. Omów zagadnienia na wybranych przykładach z zakresu literatury.
35. Przedstaw na wybranych przykładach literackie portrety bohaterów zbuntowanych i wyalienowanych.
36. Przedstaw zasadę bawiąc –uczyć w wybranych utworach literackich.
37. Przybliż różne realizacje motywu wroga w literaturze, odwołując się do wybranych przykładów.
38. Wojna i miłość. W jaki sposób pisarze łączą te dwa motywy? Omów na wybranych przykładach.
39. Niezrozumiałe i niedoceniane dzieła. Omów na wybranych przykładach.
40. Kreacje duchownych w literaturze. Zanalizuj temat na podstawie wybranych dzieł literackich.
41. Literatura tworzy mity i je demaskuje. Uzasadnij tezę na podstawie wybranych tekstów literackich.
42. Literatura o kobietach i dla kobiet- omów problem odwołując się do literatury tworzonej przez pisarki w różnych epokach.
43. W kręgu reakcji na wydarzenia w kraju. Omów poezję polityczną na przestrzeni epok.
44. Makabra, frenezja, horror- przedstaw funkcje obrazów grozy w wybranych utworach literackich.
45. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach utworów literackich.

46. Prowincja to nie jest miejsce tylko sposób myślenia. Przywołując utwory literackie, stwórz słuszną stwierdzenie lub podejmij z nim polemikę.
47. Miłość- złudne szczęście, ulotna chwila życia, źródła cierpień... Do jakich refleksji na ten temat skłoniła Cię lektura wybranych dzieł literackich?
48. „Aby istnieć, człowiek musi się buntować”(A. Camus) zastanów się nad źródłami i sensem buntu wybranych bohaterów literackich, oceń ich postawy.
49. Omów funkcje literatury dziecięcej na wybranych przykładach.
50. Outsiderzy funkcje literatury, indywidualiści jako bohaterowie literaccy. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
51. Literatura science- fiction jako kreacja technologii przyszłości . Omów zagadnienia na wybranych przykładach .
52. Autorzy piosenek to poeci czy tekściarze? Rozważ problem na wybranych przykładach
53. Ambicja- wada czy zaleta? Rozważ problem na wybranych przykładach literackich.
54. Na wybranych przykładach omów funkcje postaci cudzołożnicy.
55. Literatura pamiętnikarska. Przedstaw jej cechy gatunkowe i funkcje odwołując się do wybranych przykładów.
56. Udowodnij, że literatura jest źródłem wiedzy o człowieku , a czytanie- jej przyswajaniem. Omów zagadnienia odwołując się do analizy wybranych utworów literackich różnych epok.
57. „Jakaż jest przeciw włóczy zły twoja tarcza, człowiecze końca wieku ?...” Wykaż, że w utworach literatury współczesnej można odnaleźć odpowiedź na pytanie poety. Przeanalizuj dowolnie wybrane przykłady i porównaj je.
58. Porównaj różne sposoby obalania stereotypów w literaturze XX w. Odwołując się do wybranych dzieł.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Przedstaw różne ujęcia motywu anioła, analizując wybrane przykłady oraz malarskie lub filmowe.
2. Scharakteryzuj figurę tyrańcy, despoty, władcy absolutnego... w odwołaniu do wybranych tekstów literackich i dzieł malarskich.
3. Przedstaw zagadnienia symboliki stroju i nagości w literaturze i sztuce. Omów zagadnienia w odwołaniu do wybranych tekstów literackich i dzieł sztuki.
4. Przedstaw mit dzieciństwa i domu rodzinnego w odwołaniu do wybranych tekstów literackich i dzieł filmowych.
5. Przedstaw temat historii miłosnej w ujęciu komediowym, analizując różne przykłady literackie i filmowe.
6. Przedstaw motyw historii zwaśnionych rodów w literaturze porównując różne realizacje tego zagadnienia na wybranych przykładach filmowych i literackich.
7. Zaprezentuj różne portrety kobiet w literaturze i sztuce okresu Młodej Polski.
8. Pokaż w jaki sposób sztuka romantyczna pokazywała bohaterstwo, analizując wybrane dzieła literackie i malarskie.
9. Przedstaw temat fantastyki w literaturze romantycznej i kinie XXI w. Analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.

10. Przedstaw symbol jako środek wyrazu w poezji i malarstwie młodopolskim, analizując wybrane przykłady.
11. Na podstawie analizy wybranych przykładów zaprezentuj różne sposoby istnienia muzyki w dziele literackim i filmowym.
12. Przedstaw obrazy Krakowa w literaturze i sztuce Młodej Polski, analizując wybrane przykłady.
13. Przedstaw zjawisko przenikania się świata nadprzyrodzonego ze światem realnym w wybranych utworach literackich i filmowych na celowo zgromadzonym materiale.
14. Portret literacki a portret malarski. Porównaj sposoby prezentowania bohatera na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i malarskich.
15. Historia, literatura, malarstwo. Przedstaw literackie i malarskie portrety wybranej postaci historycznej, analizując wybrane przykłady.
16. Przedstaw dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu jesieni na podstawie analizy dzieł literackich i plastycznych.
17. Lagry, łagry i getta. Scharakteryzuj sytuację i postawy ludzi pozbawionych wolności, odwołując się do analizy wybranych utworów literackich i filmowych.
18. Na celowo zgromadzonym materiale artystycznym przedstaw funkcjonowanie motywu Tatr w literaturze i w sztuce.
19. Przedstaw sylwetkę nauczyciela jako bohatera literackiego i filmowego, analizując celowo zgromadzony materiał.
20. Omów sylwetkę kapłana jako bohatera literackiego i filmowego na celowo zgromadzonych przykładach.
21. Dwie ekranizacje jednego dzieła literackiego. Dokonaj analizy porównawczej filmów i przedstaw ich relacje z utworem literackim.
22. Przedstaw różne sposoby osiągania szczęścia przez człowieka, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.
23. Rozdwojenie osobowości jako temat literacki i filmowy. Omów zagadnienie na przykładach.
24. Obraz dziecka w literaturze i sztuce polskiej II połowy XIX w.
25. Miasto jako przestrzeń życiowa. Omów temat w oparciu o literaturę i inne dziedziny sztuki.
26. „Nietolerancję trzeba zwalczać u korzeni drogą nieprzerwanej edukacji” (U. Eco). Przedstaw rozważania o potrzebie tolerancji inspirowane literaturą i filmem.
27. Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze, muzyce i malarstwie. Omów celowo zgromadzony materiał artystyczny, odnosząc się do wybranych dzieł.
28. Ewolucja postaci wampira w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
29. Język powieści a język filmu – omów problem na wybranych przykładach literatury i filmu.
30. Funkcje ukazywania nagości w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie odwołując się do dowolnych tekstów literackich i tekstów kultury.
31. Omów funkcje i sposoby przedstawiania zwierząt w literaturze i sztuce.
32. Rola szatana w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
33. Studium psychologiczne mordercy. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury oraz z innych dziedzin sztuki.
34. Stół i biesiada jako motyw literacki i filmowy. Omów na wybranych przykładach.
35. Kobieta demoniczna w twórczości literackiej i malarstwie B. Schulza i S. I. Witkiewicza.

36. Kulturowa swoistość Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na tle literackich obrazów dobroczynności i akcji charytatywnych. Porównaj różne sposoby realizacji humanitarnych idei.
37. Motyw Bożego Narodzenia w literaturze i malarstwie wybranych epok. Przedstaw sposoby kreacji, dokonaj analizy porównawczej.
38. Literatura i film grozy w XX i XXI w. Przedstaw bohaterów i wydarzenia, które są według Ciebie typowymi dla tego gatunku.

JĘZYK

1. Przedstaw zagadnienie języka jako narzędzia manipulacji, analizując przykłady z literatury, prasy i własnych obserwacji.
2. Przedstaw i omów zagadnienie mody językowej i sposoby poszerzania leksyki, analizując wybrane przykłady.
3. Na podstawie analizy konkretnych przykładów omów wpływ mediów na język współczesnego człowieka.
4. Omów typowe błędy i niedoskonałości języka potocznego współczesnych Polaków na celowo zgromadzonych przykładach.
5. Zanalizuj nazwy potraw i dań w Polsce dawnej i współczesnej, posiłkując się celowo zgromadzonymi przykładami.
6. Przedstaw język więźniów łagrów i łagrów na podstawie analizy zgromadzonych przykładów z literatury.
7. Na podstawie zgromadzonego materiału językowego scharakteryzuj język internautów lub innych użytkowników komputera.
8. Przeprowadź analizę językową i kulturową przysłów polskich. Omów temat na przykładzie porzekadeł o określonej tematyce.
9. Przedstaw zagadnienie poezji jako gry językowej, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok. Na przykładach wybranych tekstów reklamowych omów środki językowe o funkcji perswazyjnej.
10. Język jako narzędzie walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
11. Zanalizuj środki językowe charakterystyczne dla wybranej gwary środowiskowej (np. gwara myśliwych).
12. Język esemesowo- internetowy. Scharakteryzuj tę odmianę polszczyzny, wykorzystując zgromadzone przez siebie materiały.
13. Wskaż najwyraźniej rysujące się tendencje rozwoju języka oraz najczęściej naruszane normy językowe w polskich dziennikach.
14. Grzeczne i niegrzeczne zachowania językowe wieku XIX i dziś. Omów sposoby zwracania się do innych na podstawie epistolografii, dzieł literackich i współczesnej mody językowej.